

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Marie Žiškové v právní věci **žalobkyně Mgr. M. Z.,** zastoupené Mgr. Kamilem Andree, advokátem, se sídlem Ostružnická 18, Olomouc, proti **žalované České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 10. 12. 2002, č. xxx, vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 17 Cad 18/2003, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 24. 11. 2003, č. j. 17 Cad 18/2003 -38,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovaná **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě žalobkyně (dále i „stěžovatelka“) napadá rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 24. 11. 2003, č. j. 17 Cad 18/2003 -38. Tím byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 10. 12. 2002, č. xxx, kterým žalovaná zamítla žádost žalobkyně o plný invalidní důchod pro nesplnění podmínek ustanovení § 38 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění. Své rozhodnutí odůvodnila žalovaná posudkem posudkového lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení v Olomouci ze dne 27. 11. 2002, podle něhož není žalobkyně plně invalidní, když z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její schopnost soustavné výdělečné činnosti o 30%.

V odůvodnění napadeného rozsudku soud uvedl zejména, že v soudním řízení ve věcech důchodového pojištění, kde je přiznání dávky podmíněno zdravotním stavem občana, posuzují zdravotní stav a pracovní schopnost komise Ministerstva práce a sociálních věcí dle ust. § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb.

Posudkovou komisí byl vypracován posudek, tento důkaz považuje soud za stěžejní, v průběhu celého přezkumného řízení nebyly závěry posudku zpochybněny z hlediska jeho odbornosti a přesvědčivosti, komise zasedala za situace, kdy měla k dispozici úplnou spisovou dokumentaci OSSZ v Olomouci, lékařské zprávy v ní obsažené a zdravotnickou dokumentaci ošetřující praktické lékařky žalobkyně. Soud uvedl, že je sice dán u žalobkyně dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož hlavní a rozhodující příčinou je lehká porucha nálady doprovázená dalšími zdravotními potížemi, v souhrnu však způsobují tyto potíže ztrátu výdělečné schopnosti 25%. Soud žalobu zamítl jako nedůvodnou dle ust. § 78 odst. 7 s. ř. s.

Stěžovatelka ve včas podané kasační stížnosti namítá, že soud nesprávně vycházel při vydání napadeného rozsudku z posudku komise ze dne 24. 6. 2003, tento posudek byl komisí vypracován, aniž by byla stěžovatelka touto komisí vyšetřena, nemohl být tedy zjištěn její skutečný zdravotní stav a proto spatřuje důvod pro podání kasační stížnosti v ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

V obsáhlé kasační stížnosti popisuje vývoj a historii svého zdravotního stavu, opakuje, jaké choroby prodělala, na které nemoci se léčila a léčí, uvedla, že již nemá sílu pracovat, velmi často je unavená a musí odpočívat. Pokud pracovala, byla vystavována šikaně kvůli náboženskému vyznání, což způsobilo rovněž její psychické onemocnění. Stěžovatelka uvedla, že není již schopna se nic nového učit, nemá sílu na to, aby někde v novém zaměstnání začínala. Uvedla dále, že nesouhlasí s výrokem soudu uvedeném na str. 3 rozsudku, že nebylo prokázáno, že by ztráta výdělečné schopnosti činila nejméně 66%, když veškeré důkazy ke svému tvrzení již uvedla. V závěru kasační stížnosti navrhla, aby byl napadený rozsudek soudu zrušen a věc vrácena tomuto soudu k novému projednání.

Žalovaná podala ke kasační stížnosti vyjádření, uvedla, že se jedná v daném případě o posouzení a rozhodnutí o nároku na dávku důchodového pojištění, plný invalidní důchod, jejíž přiznání a výplata je podmíněna existencí dlouhodobě nepříznivého stavu, jehož posouzení však žalované nepřísluší. Rozhodnutí žalované i rozsudek soudu považuje za věcně správně a odpovídající zákonu, proto navrhuje, aby byla kasační stížnost stěžovatelky zamítnuta jako nedůvodná.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka uplatnila včas ve své kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Kasační stížností je označen důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tedy tvrzená nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Onen nedostatek důvodů pak spatřuje stěžovatelka ve skutečnosti, že soud vycházel z posudku komise, která rozhodovala pouze na základě

zdravotnické dokumentace a písemných podkladů, aniž by byla stěžovatelka podrobena zdravotnické prohlídce před touto komisí.

Pojištěnec má nárok na plný invalidní důchod, § 38 a § 39 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, jestliže se stal plně invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku plné invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo se stal plně invalidním následkem pracovního úrazu. Pojištěnec je plně invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti nejméně o 66 %, nebo je schopen pro zdravotní postižení soustavné výdělečné činnosti jen za zcela mimořádných podmínek.

Posuzování invalidity pojištěnce se tak odvozuje od poklesu jeho schopnosti soustavné výdělečné činnosti. Pojem "schopnost soustavné výdělečné činnosti" vymezuje vyhláška č. 284/1995 Sb., kterou se provádí zákon o důchodovém pojištění, v ust. § 6 odst. 1 jako schopnost pojištěnce vlastní prací dosáhnout výdělek odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem.

Základním kritériem při určování míry poklesu této výdělečné schopnosti je dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav posuzovaného, který musí být doložen podrobnými funkčními vyšetřeními dostatečně kvalifikujícími míru poruchy zdraví pojištěnce a umožňujícími spolehlivé zjištění data vzniku invalidity. Dále je třeba znát výdělečné činnosti vykonávané posuzovaným před onemocněním, dosažený stupeň vzdělání, zkušenosti, znalosti a možnosti rekvalifikace. Při posouzení poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti je tedy nutno nejprve určit, zda u posuzovaného jde o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, a dále stanovit, která nemoc (popř. úraz, zdravotní komplikace) je rozhodující.

Rozhodnutí o nároku na dávku, jejíž přiznání je podmíněno zdravotním stavem, je závislé především na odborném lékařském posouzení. V přezkumném soudním řízení pak posuzují zdravotní stav a pracovní schopnost občanů, jakož i skutečnosti rozhodné pro přiznání, odnětí, eventuelně změnu důchodu, posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). Uvedené komise jsou přitom ze zákona povolány k celkovému posouzení zdravotního stavu, dochované pracovní schopnosti, poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti. Posudek komise ovšem soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v ustanovení § 132 o. s. ř. se zřetelem k ustanovení § 64 s. ř. s., nicméně vzhledem k jeho mimořádnému významu v tomto řízení, plynoucímu z uvedené zákonné úpravy, nevzbuzuje-li takový posudek z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti žádnou pochybnost a nejsou-li tu ani jiné skutečnosti nebo důkazy, jimiž by správnost posudku mohla být zpochybněna, bývá zpravidla v řízení důkazem rozhodujícím.

Soud v projednávané věci nepochybil, když vycházel z posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Hradci Králové ze dne 24. 6. 2003.

Stěžovatelka především namítá, že jak žalovaná, tak i krajský soud při rozhodování o přiznání plného invalidního důchodu nezhodnotily správně její zdravotní stav, který se věkem horší, a při posouzení jejího zdravotního stavu komise vycházela pouze z písemných zdravotnických podkladů, aniž by stěžovatelka byla touto komisí podrobena zdravotní prohlídce. K uvedeným námitkám stěžovatelky je třeba konstatovat, že Česká správa sociálního zabezpečení, která podle § 5 písm. a) bod 1 zákona č. 582/1991 Sb. rozhoduje o dávkách důchodového pojištění, vychází v souladu s ustanoveními § 6 odst. 4

písm. j) a § 8 téhož zákona v případě rozhodování o dávkách podmíněných zdravotním stavem z posudků lékařů okresních správ sociálního zabezpečení. Tak tomu bylo i v posuzované věci, kdy podkladem pro přezkoumání rozhodnutí ČSSZ byl posudek lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení v Olomouci ze dne 27. 11. 2002, podle něhož činila míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatelky 30%. Česká správa sociálního zabezpečení postupovala při vydávání napadeného rozhodnutí způsobem upraveným v zákoně č. 582/1991 Sb. o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění. V přezkumném soudním řízení vycházel Krajský soud v Ostravě z posudku posudkové komise MPSV ČR, pracoviště v Hradci Králové, který lze i podle názoru Nejvyššího správního soudu považovat za úplný a přesvědčivý. Posudková komise jednala v řádném složení (vyhl. č. 182/1991 Sb.) za přítomnosti i odborného lékaře psychiatra, jehož specializace odpovídala zdravotnímu postižení stěžovatelky, určujícímu dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav. Posudková komise vycházela při zpracování posudkových závěrů z lékařských nálezů vydaných před i po vydání napadeného rozhodnutí, stěžovatelka byla z pohledu možnosti výkonu práce posuzována jako vysokoškolačka s uplatněním v administrativně hospodářské sféře. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu považuje posudková komise lehkou poruchu nálady, komise konstatovala, že všechna zdravotní postižení stěžovatelky jsou lehkého charakteru, stěžovatelku podstatně neomezují ve výkonu práce administrativně hospodářského charakteru. Skutečnost, že posudková komise vycházela z kompletní zdravotní dokumentace, (stěžovatelka ostatně ani nenamítala, že by tomu bylo naopak), tedy z písemných podkladů, není v rozporu s objektivním posouzením zdravotního stavu stěžovatelky. V dané věci není rozhodující, že posudková komise neprovedla zdravotní prohlídku stěžovatelky, jak stěžovatelka namítá, neboť měla k dispozici kompletní zdravotní dokumentaci, ze které mohla při prozkoumání objektivního zdravotního stavu stěžovatelky vycházet a učinit patřičný závěr.

Na základě výše uvedeného dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že stěžovatelka ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí, nesplňovala podmínky plné invalidity uvedené v ustanovení § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. Krajský soud v Ostravě proto postupoval správně, když žalobu stěžovatelky jako nedůvodnou zamítl.

Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci stěžovatelkou tvrzené důvody kasační stížnosti uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., a proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. Žalobkyně - stěžovatelka nebyla ve věci úspěšná a žalované nenáleží právo na náhradu nákladů řízení, a proto bylo vysloveno, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. 9. 2004

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu